

Observatielijst stoorniskenmerken TOS – OD door de jaren heen

(Extra bijlage bij het PDOD, © Sig vzw)

Naam: .....

Geboortedatum: .....

Thuis taal: .....

<i>Receptieve dimensie</i>	Observaties	Datum van observatie	Naam therapeut
FONOLOGIE / SPRAAK			
Zwak fonologisch en fonemisch bewustzijn			
Zwak auditief kortetermijngeheugen			
LEXICON			
Beperkte receptieve woordenschat			
Moeizame verwerving van nieuwe begrippen			
SEMANTIEK			
Problemen met het begrijpen van abstracte taal, woordcategorieën, woordassociaties, semantische relaties, woorddefinities en woordomschrijvingen			
MORFOSYNTAXIS			
Beperkt inzicht in grammaticale regels			
Problemen met zinsbegrip en opdrachtbegrip			
PRAGMATIEK			
Problemen met het begrijpen van verbale boodschappen			
Problemen met het begrijpen van verhalen			
Problemen met het begrijpen van de samenhang van een gesprek			
Problemen met begrijpen van figuurlijke/letterlijke taal			
METALINGUIÏSTIEK			
Problemen met innerlijke taal			
Problemen met metalinguïstisch bewustzijn (verminderd inzicht in talige regels op het vlak van fonologie,			

morfosyntaxis, semantiek en/of pragmatiek)			
--	--	--	--

<i>Expressieve dimensie</i>	Observaties	Datum van observatie	Naam therapeut
FONOLOGIE / SPRAAK			
Weinig of niet (gevarieerd) gebrabbeld			
Moeite met spraaklankvorming			
Onvloeiend spreekgedrag (dat niet het gevolg is van een stotterproblematiek)			
Persisteren van fonologische vereenvoudigingsprocessen			
Fonologische parafasieën (bv. 'lat' i.p.v. kat)			
Verhaspelingen ¹ (bv. 'restivant' i.p.v. restaurant)			
Spraakontwikkelingsdyspraxie			
LEXICON			
Beperkte productieve woordenschat			
Moeizame verwerving van nieuwe woorden			
Woordvindingsproblemen			
SEMANTIEK			
Problemen met abstract taalgebruik, woordcategorieën, woordassociaties, semantische relaties en woorddefinities, woordomschrijvingen			
Semantische parafasieën (bv. 'stoel' i.p.v. tafel)			
MORFOSYNTAXIS			
Moeizaam verwerven van grammaticale regels			
Dysgrammatisme/agrammatisme			
PRAGMATIEK			
Communicatieve intentieproblemen			
Hypospontaneïteit			

¹ Verhaspeling: woord wordt vervangen door een woord met een gelijke woordstructuur (meestal eenzelfde aantal lettergrepen) maar het vervangwoord is een onbestaand woord.

Problemen met spreken 'op commando' ²			
Problemen met conversatie			
Problemen met verhaalopbouw (bv. onsamenhangend vertellen)			

---

² Moeilijkheden met het beantwoorden van directe vragen en met dialoogspraak b.v. lange pauzes voor het antwoorden, dichtklappen of minimaal antwoorden, wachten om te antwoorden en dan later in de conversatie ineens onverwachts het antwoord geven op een eerder gestelde vraag. Het kind kan spontaan meestal meer en kwalitatief beter vertellen dan in een situatie waarin verwacht wordt dat het iets zegt. (naar Tan, 2013)